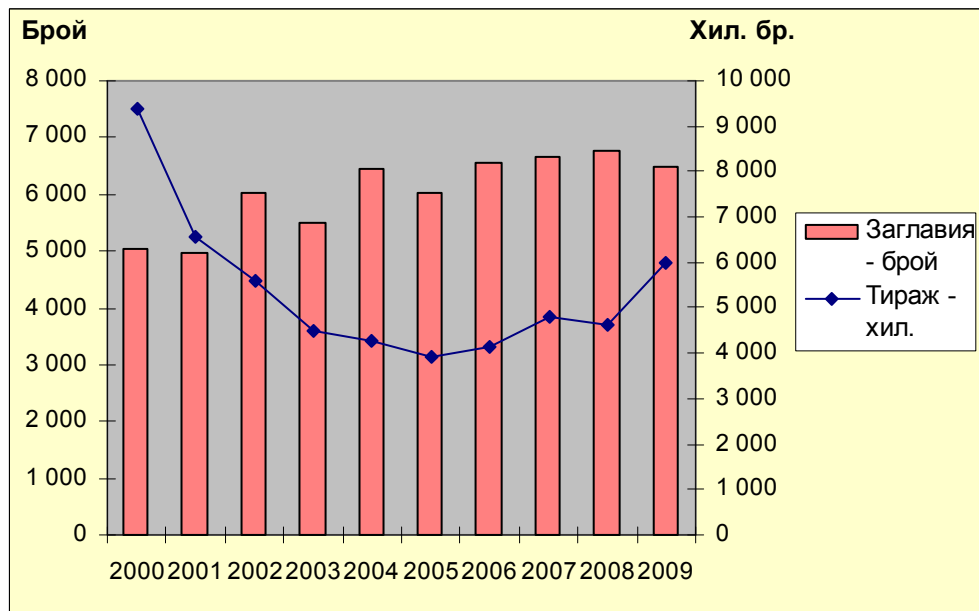


ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2009 ГОДИНА

Националният статистически институт събира и разпространява данни за издателската продукция в страната (книги, брошури, вестници, списания, бюлетини и периодични сборници). Източник на данните е Народната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“, а статистическото изследване дава на широката общественост представа за броя на заглавията и тиража на различните видове издания.

Книги и брошури

През 2009 г. са издадени 6 491 заглавия на книги и брошури (5 737 книги и 754 брошури) в тираж 5 971 хиляди. В сравнение с 2008 г. броят на заглавията намалява с 4.1%, а тиражът се увеличава с 28.5%.



Фиг. 1. Издадени книги и брошури

През периода 2000 - 2009 г. стойността на показателя “брой книги и брошури на човек от населението” намалява от 1.2 през 2000 г. на 0.8 през 2009 година.

През 2009 г. с уникалния 10-значен идентификационен код ISBN (Международен стандартен книжен номер) са регистрирани 5 472 книги и 677 брошури, или 94.7% от всички издания, което улеснява ползването им в чужбина (Приложение 1).

Разпределението на книгите и брошурите според признака „предназначение“ е една от основните характеристики на изданията. През 2009 г. с най-голям брой издания са разделите: художествена литература за възрастни, научнопопулярна, учебна и научна литература. В сравнение с предходната година заглавията и тиража на научнопопулярната литература изпреварват тези на научната.



Делът на художествената литература за възрастни през 2009 г. е 30.9% (2 006 книги и брошури) от общия брой книги и брошури и 24.6% от тиража на издадената продукция. В сравнение с 2008 г. нейният дял се увеличава с 1.5 процентни пункта (18 броя) при заглавията и с 2.0 процентни пункта (418 хил. броя) при тиража.

Научнопопулярната литература през 2009 г. заема 18.7% от всички издадени заглавия и в сравнение с 2008 г. този дял се увеличава с 1.7 процентни пункта, а делът на тиража (18.1%) намалява с 1.4 процентни пункта.

Относителният дял на учебната литература, издадена през 2009 г., е 16.5% (1 069 заглавия) от всички издания, а тиражът и съставлява 25.6% от цялата издадена продукция. В сравнение с 2008 г. относителният дял на броя на заглавията намалява с 1.1 процентни пункта, като в същото време съществено се увеличава тиражът - с 5.0 процентни пункта.

Научната литература, издадена през 2009 г., включва 1 051 заглавия с тираж 420 хил., което представлява 16.2% от всички издания и 7.0% от общия тираж. В сравнение с 2008 г. изданията намаляват с 17.2% (219 броя), а тиражът - с 14.3% (70 хил. броя).

Броят на издадените книги с детско-юношеска тематика през 2009 г. е 473 с тираж 850 хиляди. От тях детската художествена литература включва 346 заглавия с тираж 552 хил. екземпляра, или 5.3% от цялата издадена продукция и 9.2% от общия тираж. През 2009 г. в сравнение с 2008 г. се наблюдава увеличение на детско-юношеската литература с 40 заглавия, а тиражът нараства със 71 хил. броя, или с 9.1%.

Таблица 1

Издадени книги и брошури по литературни групи през 2009 година

Литературни групи	Заглавия - бр.	Тираж - хил.	Среден тираж на една книга - бр.
Общо	6491	5971	919.9
в това число:			
Обществено-политическа.			
Култура. Наука. Книгознание	1831	1235	674.5
Здравеопазване. Медицина	272	239	878.7
Образование	526	1312	2494.3
Художествена литература			
за възрастни	2006	1466	730.8
Детско-юношеска литература	473	850	1797.0

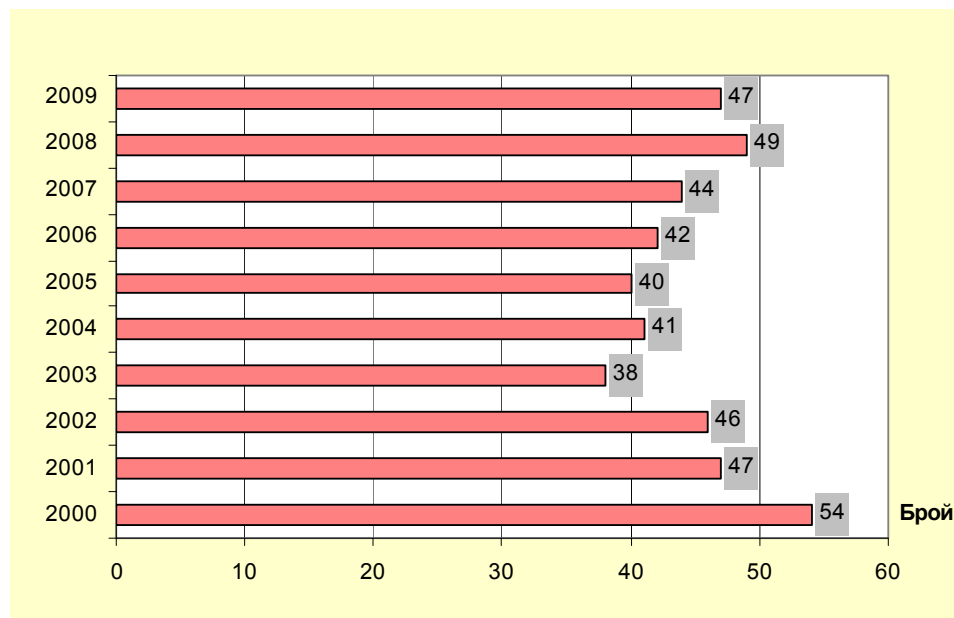
За 2009 г. заглавията на оригиналната литература са 71.1% от общо издадените книги и брошури (4 615 заглавия или с 519 броя по-малко в сравнение с предходната година). Делът на тиража на този вид литература е 58.9% и в сравнение с 2008 г. намалява с 0.5 процентни пункта.

Относителният дял на преводните издания през 2009 г. е 28.9% от издадени книги и брошури, а делът на тиража е 41.1%. Спрямо 2008 г. изданията се увеличават с 243 броя, а делът на тиража - с 0.5 процентни пункта.

Изменя се структурата на преводната литература по език на оригинала. През 2009 г. в сравнение с 2008 г. нараства делът на преведените заглавия от английски език с 1.7, а тиражът - с 5.4 процентни пункта. Нараства и делът на проведените заглавия от полски език с 0.3, а тиражът намалява с 0.7 процентни пункта. Преведените заглавия от френски език нарастват с 2.0, а тиражът намалява с 1.1 процентни пункта. При преводите от италиански език и заглавията и тиражът намаляват съответно с 1.8 и 0.8 процентни пункта.

Вестници, списания и бюлетини

През 2009 г. са издадени 436 вестника с годишен тираж 355 600 хил., като на човек от населението годишно се падат 47 вестника, или с около 2 вестника по-малко в сравнение с 2008 година. За тази една година заглавията на вестниците намаляват с 2, а тиражът - с 4.1%.



Фиг. 2. Вестници на лице от населението - брой

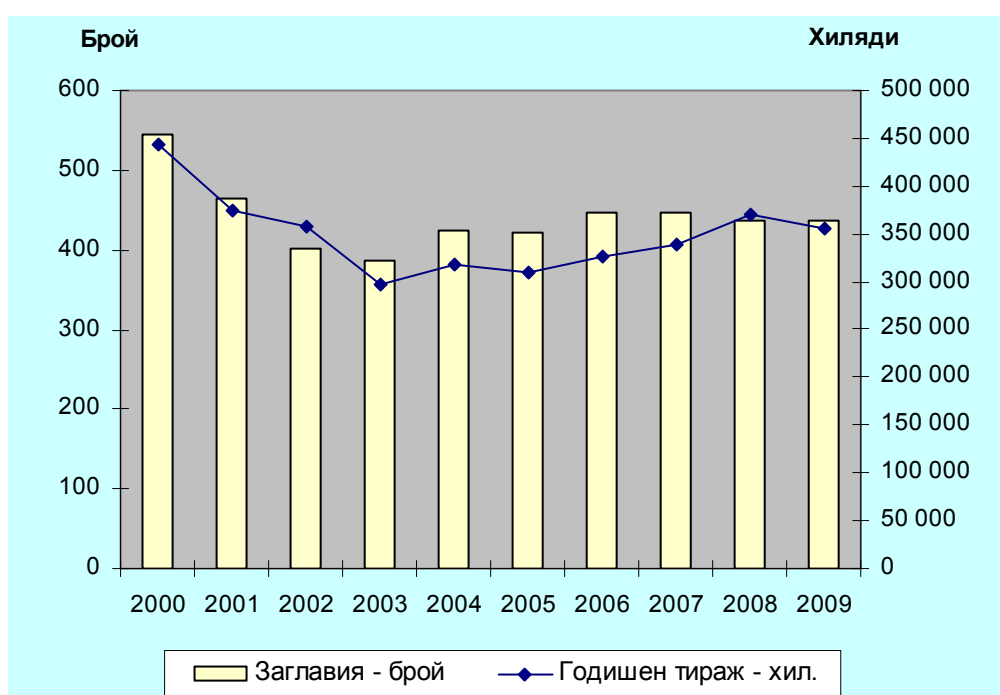
През 2009 г. се издават 67 всекидневника, като в сравнение с 2008 г. броят им намалява с 3, а годишният им тираж - с 6.6%. От всички издавани вестници през 2009 г. всекидневниците формират 57.6% от общия тираж и в сравнение с 2008 г. този дял намалява с 1.5 процентни пункта. Издадените седмични вестници през 2009 г. са 183, което е с 2.7% по-малко в сравнение с 2008 година. Делът на тиража на седмичните вестници през 2009 г. е 37.8% от годишния тираж на всички вестници, като в сравнение с предходната година този дял се увеличава с 3.1 процентни пункта.

През 2009 г. са издадени 5 вестника за деца и юноши с тираж 877 хиляди. В сравнение с 2008 г. броят им намалява с 4, а тиражът - 1.3 пъти.

Броят на хумористичните вестници, издавани у нас през 2008 и 2009 г. е един и същ (7 броя), а тиражът им намалява с 30 хиляди.

По брой на издаваните вестници през 2009 г. водеща административна област е София (столица) - 216 (с 3 повече спрямо 2008 г.), като относителният им дял е 49.5% от всички издадени вестници в страната. В сравнение с 2008 г. този дял се увеличава с 0.9 процентни пункта. Делът на тиража на издаваните в столицата вестници за 2009 г. е 88.0% от общия тираж на вестниците и в сравнение с 2008 г. се увеличава с 0.3 процентни пункта.

Относителният дял на вестниците, издавани на български език през 2009 г., е 96.1% и остава непроменен в сравнение с 2008 година. На чужди езици през 2009 г. са издадени 17 вестника: по 2 - на руски и английски език, по 1 на немски и турски и 11 заглавия на два и повече езика.



Фиг. 3. Издадени вестници

През 2009 г. са издадени 603 списания и 142 бюлетина, като в сравнение с 2008 г. списанията се увеличават с 2 броя, а бюлетините намаляват с 18.4% (32 броя).

Годишният тираж на списанията (10 702 хил.) през 2009 г. в сравнение с 2008 г. намалява с 18.4 %, а на бюлетините (699 хил.) - с 2.3 пъти. През 2009 г. са издадени 68 броя периодични сборника с тираж 20 хил., или с 7.9% повече при заглавията и с 11.1% при тиража в сравнение с 2008 година. Най-голям дял от всички издавани списания и бюлетини през 2009 г. заемат тези с обществено-политическа тематика - 37.3% от заглавията и 43.3% от общия тираж. В сравнение с 2008 г. делът на заглавията нараства с 2.3, а при тиража - с 4.5 процентни пункта.

През 2009 г. са издадени 96 списания и бюлетини на чужди езици с годишен тираж 488 хил., като най-многобройни са изданията на английски език - 53 заглавия с тираж 210 хил., следвани от изданията на два и повече езика - 30 заглавия с годишен тираж 235 хил., на руски език - 5 с тираж 21 хил., на турски език - 3 с тираж 13 хиляди.

ИЗДАДЕНИ КНИГИ И БРОШУРИ ПО ДЕСЕТИЧНА КЛАСИФИКАЦИЯ ПРЕЗ 2009 ГОДИНА

Десетична класификация	Общо		Книги		Брошури		Издания с ISBN	
	заг- лавия - бр.	тираж - хил.	заг- лавия - бр.	тираж - хил.	заг- лавия - бр.	тираж - хил.	книги	бро- шури
Общо	6491	5971	5737	5109	754	862	5472	677
Общи издания	277	418	182	204	95	214	167	90
Философия, психология	316	293	308	285	8	8	299	8
Религия, теология	134	111	116	99	18	12	111	15
Социални науки	1354	1782	1204	1566	150	216	1144	131
Социология, статистика, демография	94	52	87	49	7	3	81	6
Политика, икономически науки, икономика	362	240	348	234	14	6	333	12
Право, публична администрация и социални грижи, социално осигуряване, застрахователно дело	288	147	270	140	18	7	256	16
Военни науки	46	16	45	16	1	0	40	1
Образование, подготовка на учители, свободно време	522	1309	415	1111	107	198	399	93
Метрология	2	0	2	0	-	-	2	-
Етнография, културна антропология (обичаи, фолклор, нрави, традиции)	40	18	37	16	3	2	33	3
Филология. Езикознание.								
Лингвистика	185	95	180	93	5	2	178	4
Филология, езикознание, лингвистика	185	95	180	93	5	2	178	4
Математики. Природни науки	245	172	227	167	18	5	220	11
Математики	73	32	66	30	7	2	66	2
Природни науки	172	140	161	137	11	3	154	9
Приложни науки. Медицина.								
Технология	763	569	727	550	36	19	672	24
Медицина, обществено здраве	272	239	264	235	8	4	248	4
Техника, технология, промишленост и занаяти	227	67	222	66	5	1	193	3
Селско стопанство, ветеринарна медицина	70	44	53	34	17	10	49	11
Домакински науки	52	131	50	130	2	1	49	2
Управление, ръководство и организация на производството, търговията, транспорта и съобщенията, полиграфическа промишленост, издателско дело	142	88	138	85	4	3	133	4
Изкуство и развлечение	251	150	239	145	12	5	225	6
Градоустройство, архитектура	31	15	28	15	3	0	27	-
Пластично и графично изкуство, фотография	45	36	43	32	2	4	41	2
Музика, изпълнителско изкуство, театър, филми и кино	103	47	97	46	6	1	90	3
Игри и спорт	72	52	71	52	1	0	67	1
Литература	2488	2083	2096	1709	392	374	2047	368

История на литературата и литературна критика	133	61	129	60	4	1	129	4
Художествена литература	2355	2022	1967	1649	388	373	1918	364
География. История	478	298	458	291	20	7	409	20
География и пътешествия	24	17	23	17	1	0	21	1
История, биографии, генеалогия, хералдика	454	281	435	274	19	7	388	19

Методологични бележки

Статистическото изследване на издателската дейност осигурява данни за произведените книги, брошури, вестници, списания, бюлетини и периодични сборници.

Данните за непериодичния и периодичния печат се предоставят на НСИ от Народната библиотека “Св.св. Кирил и Методий”.

Наблюдението обхваща дейността на държавните и частните издателства и редакции.

В броя на книгите и брошурите не се включват изданията с тясно ведомствено предназначение, с временен и рекламен характер, с тираж по-малък от 100 екземпляра, и по-малък от четири страници.

Брошура е непериодично печатно издание с най-малко пет, но с не повече от 48 страници, издадено в страната и направено общодостъпно.

Книга е непериодично издание с най-малко 49 страници, издадено в страната и направено общодостъпно.

Заглавие е всяко издание, публикувано в един или няколко тома, които представляват единно цяло и чийто брой е установен предварително.

Тираж е общия брой на екземплярите, отпечатани от едно заглавие.

Вестник е листово издание, което съдържа новини за текущи събития, предизвикващи специален или общ интерес, отделните части на които са регистрирани хронологически или в числа, и излиза обикновено поне един път в седмицата.

Списание е издание, което съдържа статии по различни общественно-политически, научни, научнопопулярни и професионално-производствени въпроси, а също така художествени произведения и илюстрации.

Бюлетин е издание (във вид на брошура или листовка), което съдържа кратки официални и служебни материали (нормативни, информационни), отнасящи се до дейността на издаващото учреждение или организация.

Периодичен сборник е издание, което съдържа научни статии, научни съобщения и други, публикувано обикновено от името на научна институция.

Годишен тираж на периодичното издание е общото количество на екземплярите на всички излизания на едно заглавие за една година.

Еднократен тираж е средният тираж от тиражите на всички излизания на едно заглавие за година.

Повече информация и данни за издателската дейност могат да бъдат намерени в интернет страницата на НСИ – <http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=24>